

مدیریت تهویه معدن با کمک سیستمهای هوشمند

محمد کارآموزیان^{*} - مریم کارآموزیان^{**}

پنجم

مصرف الکتریسیته معدن جهت سیستم تهویه، در حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد انرژی کل مصرفی می‌باشد. بعلاوه بسته به موقعیت جغرافیایی معدن، هزینه‌های گرم کننده و سرد کننده زیادی نیز اضافه می‌شوند. درنتیجه برای کارآمدتر کردن هزینه‌ها و بهینه سازی فن آوریهای موجود همانند رقیق کردن و بیرون کردن آلوده کننده‌های هوا، محدود کردن نشتی‌ها و جلوگیری از افت فشار غیر ضروری بر هزینه بادبزن استفاده کنند که این مستلزم یک مدیریت پیوسته و دقیق بر تهویه می‌باشد.

بر این اساس در این مقاله، به دلیل نقش اساسی تهویه در ایمنی معدن، روشی که می‌تواند سیستم مدیریت تهویه را بر اساس مقدار هوای مورد نیاز، کیفیت هوا و اصول مدیریت انرژی اداره کند ارائه نموده است. اساس روش، بر ایجاد یک سیستم کنترل، مدلسازی و شبیه سازی تهویه و یک سیستم هوشمند و هماهنگی بین این سیستمهای می‌باشد. اجرای چنین سیستم مدیریتی، مزایای زیر را برای معدن در بر خواهد داشت:

- استفاده ساده از شبیه سازی برای طراحی و آزمایش رویدادهای تهویه
- کنترل از راه دور بادبزنها، دربها و تنظیم کننده‌ها برای اجرای تغییرات
- اندازه گیری مقدار جریان هوا در هر زمان مورد نظر، تعیین عوامل آلوده کننده و تشخیص وسیله نقلیه و موقعیت آن برای ایجاد تغییرات ضروری
- تعیین مقدار تهویه موردنیاز بر اساس موقعیت وسیله نقلیه و کیفیت هوا با این قابلیتها سیستم تهویه یک معدن، با حداقل هزینه و حداقل ایمنی عمل می‌نماید.

کلمات کلیدی: تهویه، ایمنی، مدیریت، سیستم هوشمند، شبیه سازی، کنترل، هزینه

۱- مقدمه

سیستمهای شبیه سازی تهویه معدن با توسعه روش شبیه سازی هاردی، کراس (Hardy Cross) بوجود آمدند [۱]. در ابتدای دسترسی به منابع محاسباتی، اجازه استفاده از نرم افزارهای شبیه سازی تهویه به معدن داده نمی‌شد. شبیه سازها و محاسن آنها فقط در اختیار مشاوران بود، که آنها پس از اجرای شبیه سازی نتایج را به مدیریت معدن اعلام می‌کردند. شبیه سازیها تنها یک ثبت لحظه‌ای از یک دوره زمانی بودند و نتایج آنها فقط مشکلات را شناسایی می‌کردند، ولی عملیات روزانه معدن را بهبود نمی‌دادند [۲].

دستگاههای پیشرفته همراه با برنامه‌های سریعتر به کمک ابزارهای گرافیکی سه بعدی مقداری در وضعیت معدن تغییر ایجاد کردند. اما با وجود دسترسی معدن به این ابزارها، هنوز شبیه سازی تهویه عمده‌تا در اختیار مشاوران می‌باشد. بدلیل عدم نوسازی پیوسته مدل‌های تهویه، طرحهای مشاوران بسرعت قدیمی و برای معدن غیر قابل استفاده شدن و دیگر شرایط کاری واقعی را ارائه نمی‌کردند. در نتیجه مسائل روزمره مربوط به تهویه توسط کارشناسان تهویه در معدن حل شدند. طی سالها آموخت این مهارت، این احساس در معدن قوت گرفته که با استفاده از یکسروی توانی مدون می‌توان بر بسیاری بعراهمی موجود در تهویه معدن غلبه نمود. تغییر پرسنل و چابچایی زیاد آنها، حفظ این سطح بالای تجربه را برای معدن موجود، مشکل ساخته است. وجود ضوابط و مشکل دسترسی به یک شخص متخصص، باعث

* دانشجوی دکتری مهندسی معدن دانشکده معدن و ژئوفیزیک دانشگاه صنعتی شاهرود - ** کارشناس زمین شناسی شرکت گاز کرمان.